

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Februar 2024

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

kontrol med dyretransporter

Opfølgning i sagen om kontrol med dyretransporter (beretning nr. 10/2019)

1. februar 2024

RN 706/24

I. Baggrund og konklusion

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om kontrol med dyretransporter, som blev indledt med en beretning i 2020. Opfølgningen sker med henblik på at vurdere, om Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri's initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorerne's bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Vi har tidligere behandlet sagen i notater til Statsrevisorerne af 4. maj 2020, 28. oktober 2021 og 28. november 2022.

2. Rigsrevisionen afgav i januar 2020 en beretning om kontrol med dyretransporter på baggrund af en anmodning fra Statsrevisorerne. Beretningen handlede om Miljø- og Fødevareministeriets (nu Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri) kontrol med dyretransporter og sanktionering af overtrædelser på området og om, hvorvidt ministeriet havde gennemført en effektiv kontrol af lange grisetransporter (transporter over 8 timer) i perioden 2008-2018.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det utilfredsstillende, at Miljø- og Fødevareministeriets kontrol af lange grisetransporter i perioden 2008-2018 havde været ineffektiv. Derved var der risiko for, at grisene kunne være kommet til skade eller var blevet påført lidelser under transporten.

Statsrevisorerne kritiserede, at transportører, der gentagne gange forbrød sig mod reglerne, ikke var blevet sanktioneret effektivt. Statsrevisorerne forventede, at Miljø- og Fødevareministeriet ville gøre brug af alle sine sanktionsmuligheder fremadrettet.

Konklusion

Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har afsluttet de sidste initiativer, som ministeriet igangsatte på foranledning af beretningen.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har implementeret et nyt kontrolkoncept og en ny sanktionspraksis. Det betyder, at overtrædelser i højere grad håndteres straks med indskærpelser, forbud og påbud. Ministeriet vurderer, at der derfor ikke er behov for hjemmel til at udstede administrative bødeforelæg.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og anklagemyndigheden har ikke etableret en systemunderstøttet udveksling af oplysninger om afgørelser. Fødevarestyrelsen modtager imidlertid oplysninger om afgørelser på anden måde.

Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at sagen kan afsluttes.

II. Status på sagen

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Et opfølgingspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

Opfølgingspunkt	Status
1. Miljø- og Fødevareministeriets arbejde med at implementere sit nye kontrolkoncept: kontrol, som er målrettet de væsentligste og mest risikofyldte områder.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 28. oktober 2021.
2. Miljø og Fødevareministeriets anvendelse af sanktionsmuligheder i kontrollen med dyretransporter, herunder ministeriets fremadrettede arbejde med at undersøge muligheden for at etablere hjemmel til at give administrative bødeforelæg i dyrevelfærdsloven samt ministeriets arbejde med at etablere et forstærket samarbejde mellem ministeriet og anklagemyndigheden med henblik på at sikre en systemunderstøttet udveksling af oplysninger om afgørelser.	Behandles og afsluttes i dette notat.
3. Miljø- og Fødevareministeriets arbejde med at nedbringe efterslæbet af returlogbogs kontrollen.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 28. oktober 2021.
4. Miljø- og Fødevareministeriets arbejde med at dokumentere indberetninger af udenlandske transportørers overtrædelser i Danmark til udenlandske myndigheder samt at dokumentere, hvorvidt ministeriet handler på de indberetninger, Fødevarestyrelsen modtager om danske transportørers overtrædelser af reglerne i udland.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 28. oktober 2021.

III. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris initiativer

5. Vi gennemgår i det følgende Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris initiativer i forhold til det udestående opfølgingspunkt.

6. Opfølgningen er baseret på en redegørelse fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, herunder en redegørelse fra Fødevarestyrelsen.

Behovet for hjemmel til at udstede administrative bødeforelæg

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har implementeret et nyt kontrolkoncept og en ny sanktionspraksis. Det betyder, at overtrædelser i højere grad håndteres straks med indskærpsler, forbud og påbud. Ministeriet vurderer, at der ikke er behov for hjemmel til at udstede administrative bøder. Rigsrevisionen finder dette tilfredsstillende og vurderer, at denne del af sagen kan afsluttes.

7. Det fremgik af beretningen, at Fødevarestyrelsen ikke havde udstedt forbud mod transporter eller inddraget autorisationer i perioden 2012-2018, selv om styrelsen siden 2016 havde haft hjemmel til at nedlægge forbud mod transporter. Rigsrevisionen har i et tidligere notat konkluderet, at Fødevarestyrelsen har gjort brug af alle sine sanktionsmuligheder. Opfølgningen i dette notat handler derfor kun om behovet for at etablere hjemmel til at udstede administrative bøder, jf. opfølgningspunkt 2.

8. Det fremgik af Rigsrevisionens notat til Statsrevisorerne af 4. maj 2020, at Fødevarestyrelsen arbejdede på et nyt kontrolkoncept. Det fremgik desuden af notatet, at Fødevarestyrelsen var ved at undersøge muligheden for at etablere hjemmel i dyrevelfærdsloven til at udstede administrative bøder. Fordelene ved administrative bøder ville ifølge ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri være en hurtigere og mere smidig administration i Fødevarestyrelsen samt en reduktion af belastningen hos politiet og anklagemyndigheden. Ministeren oplyste, at virksomheder og besætningsejere dermed ville opleve en hurtigere og mere konsekvent sanktionering af overtrædelser, hvilket vurderes at øge den præventive effekt.

9. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri oplyste i forbindelse med Rigsrevisionens seneste notat af 28. november 2022, at ministeriet alligevel ikke fandt behov for hjemmel i dyrevelfærdsloven til at udstede administrative bøder. Baggrunden var, at Fødevarestyrelsen havde indført et nyt kontrolkoncept, som styrelsen forventede i højere grad ville forebygge lovovertrædelser. Fødevarestyrelsen forventede derfor en markant nedgang i antallet af politianmeldelser. Fødevarestyrelsen forventede, at det ultimo 2023 ville kunne vurderes, om det nye kontrolkoncept havde haft den ønskede effekt. Hvis det nye kontrolkoncept ikke fik den ønskede effekt, ville ministeriet igen overveje behovet for at tilvejebringe hjemmel til at udstede administrative bøder.

10. Vores opfølgning viser, at antallet af politianmeldelser af formelle overtrædelser er faldet. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri oplyser i forbindelse med denne opfølgning, at antallet af politianmeldelser af formelle overtrædelser er faldet fra 395 i 2022 til 0 i 2023 (opgjort i november), siden det nye kontrolkoncept blev implementeret i oktober 2020. De formelle overtrædelser bliver i stedet håndteret straks med indskærpsler, forbud og påbud. Fødevarestyrelsen oplyser, at styrelsen fortsat politianmelder sager ved alvorlige overtrædelser af reglerne, som kan have medført alvorlige konsekvenser for dyrevelfærden.

Ifølge Fødevarestyrelsen er faldet i antal politianmeldelser af formelle overtrædelser et resultat af, at det nye kontrolkoncept og den nye sanktionspraksis har haft en forebyggende effekt. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri oplyser, at der på den baggrund ikke er behov for at etablere en hjemmel i dyrevelfærdsloven til at udstede administrative bøder.

Formel overtrædelse

En formel overtrædelse på transportområdet er bl.a. manglende indsendelse af returlogbog, GPS-udskrifter og temperaturlog.

11. Fødevarestyrelsen oplyser, at styrelsen pr. 1. september 2023 har justeret sin sanktionspraksis yderligere. Justeringen indebærer, at transportvirksomheder, der gentagne gange overtræder reglerne, kan få forbud mod lange transporter af levende dyr. Fødevarestyrelsen vurderer, at justeringen vil sikre en effektiv og ensartet håndhævelse af reglerne og forbedre regelefterlevelsen fremadrettet.

Mulighed for systemunderstøttet udveksling af oplysninger om afgørelser

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og anklagemyndigheden har ikke etableret en systemunderstøttet udveksling af oplysninger om afgørelser. Dette vil kræve en række systemændringer, som p.t. ikke prioriteres af Rigspolitiet. Fødevarestyrelsen modtager i stedet oplysninger om afgørelser på anden måde. Rigsrevisionen finder dette tilfredsstillende og vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

12. Det fremgik af beretningen, at Fødevarestyrelsen ikke havde den fornødne viden om tidligere sanktioner af transportører til at kunne sikre, at transportørerne blev sanktioneret korrekt og effektivt.

13. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri oplyste i sin redegørelse til beretningen bl.a., at Fødevarestyrelsen ved anmeldelsen af en overtrædelse til politiet vurderer, om der ud fra antal og alvor af tidligere kendte overtrædelser foreligger en situation, hvor frakendelse bør overvejes. Ifølge ministeren er det en grundlæggende forudsætning, at Fødevarestyrelsen har kendskab til alle tidligere afgørelser og domme på transportområdet, for at styrelsen kan indstille til en frakendelse til anklagemyndigheden.

14. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri oplyste i Rigsrevisionens seneste notat af 28. november 2022, at arbejdet med det nye kontrolkoncept havde givet et tættere samarbejde med anklagemyndigheden i de konkrete sager og på et generelt plan med Rigsadvokaten. Ministeriet oplyste videre, at ministeriet endnu ikke havde etableret en systemunderstøttet udveksling af oplysninger om afgørelser, men at ministeriet var i gang med at afklare dette.

15. Fødevarestyrelsen oplyser i forbindelse med denne opfølgning, at styrelsen har været i dialog med Rigsadvokaten og Rigspolitiet om mulighederne for en systemunderstøttet udveksling af oplysninger om afgørelser.

Vores opfølgning viser, at en systemunderstøttet udveksling af oplysninger om afgørelser vil forudsætte, at der foretages en række større systemændringer af Rigspolitiet's sagssystem POLSAS og af politiets kriminalregister. Fødevarestyrelsen oplyser, at Rigspolitiet og Rigsadvokaten har oplyst, at sådanne ændringer p.t. ikke er prioriteret hos politiet og anklagemyndigheden. Rigsadvokaten har oplyst, at det desuden er uvist, om det er muligt at foretage systemændringerne.

Fødevarestyrelsen oplyser, at styrelsen i stedet modtager domme og afgørelser på transportområdet i styrelsens e-boks og på den måde får viden om tidligere sanktioner. For at efterprøve, om Fødevarestyrelsen har modtaget alle relevante domme og afgørelser, har styrelsen rekvireret en oversigt over alle domme og afgørelser fra 2022. Fødevarestyrelsen oplyser også, at der holdes faste halvårslige møder og ad hoc-møder med Rigsadvokaten, og at styrelsen løbende følger op på, om politiet og anklagemyndigheden sender domme og afgørelser til styrelsen snarest muligt efter afgørelse. Denne praksis vil sikre, at Fødevarestyrelsen løbende kan følge gældende retspraksis på transportområdet.

16. Hele sagen kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

Birgitte Hansen